

Bergen Næringsråd

Bergen, 15. august 2024

Bergen kommune
Byrådsleders avdeling

arkiv.byradsliders.avdeling@bergen.kommune.no

Deres referanse 2024/93669

Høringsinnspill til planstrategi for Bergen kommune 2023-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel

Bergen Næringsråd gir følgende innspill:

1. Svar på byrådets høringsspørsmål

I utkast til planprogram løftes det frem fem tema «som vil være viktige å diskutere i utarbeidelsen av samfunnsdelen»:

- «1. En velferdsstat under press krever at kommunen har tilstrekkelig handlingsrom til å omstille seg.
2. Et voksende utenforskap krever at vi samarbeider for å inkludere alle i bysamfunnet.
3. Vestlandets hovedstad skal ikke være en by som er seg selv nok.
4. Bergen må forberede seg på en usikker fremtid med fokus på samfunnssikkerhet, klima- og naturrisiko.
5. En god og livskraftig by krever økt fokus på gode oppvekstvilkår og utfoldelsesmuligheter der folk bor»

Byrådet ber om svar på spørsmålet: «Er det andre tema som er såpass sentrale og overordnede at de bør vurderes spesielt i arbeidet med ny samfunnsdel?»

Vårt svar er ja:

a. Næringspolitikk mangler

Næringspolitikk er et sentralt samfunnsforhold Bergen kommune må behandle i kommuneplanens samfunnsdel. Næringslivet skal ta vare på eksisterende arbeidsplasser og skape nye, bidra til innovasjon, omstilling, og økt verdiskaping og direkte og indirekte skatter som er nødvendige for å finansiere tjenestetilbudet til kommunen. At næringspolitikk derfor må fremheves er i tråd med statens veileder for kommuneplanleggingen, hvor det står at:

«Gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal kommunen vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar. Spesielt viktig er dette for sentrale samfunnsforhold som folkehelse, barn og unge, integrering, næringspolitikk m.m.»

b. Hovedlinjene i arealpolitikken mangler

Bergens utfordringer med lav boligproduksjon, mangel på næringsareal, uforutsigbar og lang saksbehandling, og dårlig samhandling internt i kommunen, må omtales i samfunnsdelen.

Vi oppfordrer kommunen til å fastsette overordnede målsettinger og måltall i samfunnsdelen, og følge opp med tiltak for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Det er også nødvendig at kommunen prioriterer bygging av kommunale skoler, barnehager, idrettshaller og -anlegg m.v. i transformasjonsområder, og at kommunens oppgaver som tjenesteleverandør ses i sammenheng med utbyggingen ellers i større byfornyelses-/transformasjonsområder.

c. Digitalisering mangler

Bergen Næringsråd mener digitalisering må være et eget hovedtema i samfunnsdelen. Økt bruk av digitale løsninger, kunstig intelligens og standardiseringer kan automatisere oppgaver, frigjøre ressurser, gi en enklere arbeidshverdag for ansatte og sørge for raskere saksbehandling.

2. Andre merknader

d. Kommentar til 4 - Utviklingsgrep for samfunnsplanleggingen i valgperioden

Det er positivt at det foreslås å forbedre system for planlegging i kommunen. Her vil vi peke på følgende:

- I tillegg til begrunnelsen i kapittel 4.1 bør det tas med at dette også vil bidra til å redusere risiko for forskjellsbehandling og øke forutsigbarheten i kommunal saksbehandling.
- Videre er det nødvendig å rydde i dagens fragmentariske opplegg med planer, strategier og handlingsplaner, slik byrådet foreslår, og etablere hovedregelen om å samle strategisk og operativ del i samme plandokument.
- Standardisering av planstruktur og -innhold vil kunne bidra til at planene er lettere å lese og orientere seg i, og redusere tvil om hvordan planinnholdet skal forstås.

e. Kommentar til 6 - Utviklingstrekk og utfordringer for Bergen

Sammenhengen mellom kommunale tjenester og å løse samfunnsoppdrag, og privat og frivillig sektor må tydeliggjøres. Gode rammebetingelser for lokalt næringsliv og frivilligheten er avgjørende for vekst og verdiskaping i Bergen kommune. Det bidrar til god livskvalitet for innbyggerne, omstillingen til grønn økonomi, og for at vi er best mulig rustet til å håndtere oppgaver og utfordringer samfunnet står overfor.

Bergen kommune må ta mål av seg å være en bedre vertskommune for næringslivet, en kommune som bistår med å løse utfordringer bedrifter står overfor og målrettet fjerner hindringer kommunen kan skape, blant annet innenfor plan- og byggesaksbehandling.

I planforslag og kunnskapsgrunnlag vises det til behov for at kommunen samarbeider med aktører i andre deler av offentlig forvaltning eller utenfor kommunens grenser. Det er vel så viktig at kommunen også samarbeider med privat og frivillig sektor i Bergen. Konkurransefortrinnene som kunnskapsgrunnlaget nevner innenfor «økonomisk bærekraft», er også fortrinn kommunen selv kan benytte seg av i sin tjenesteproduksjon. Kommunen må derfor ta med at næringslivet kan bidra til å løse samfunnsutfordringer som kommunen peker på i planen og kunnskapsgrunnlaget. Lokale bedrifter og kunnskapsklynger kan og vil bidra!

Det er en svakhet ved høringsforslaget at næringslivets og frivillig sektors rolle og betydning – og rammevilkårene deres – kun omtales overfladisk. Dette gjelder også i kunnskapsgrunnlaget. Her vises det blant annet til samordning og samarbeid med nabokommuner, fylkeskommune og andre regionale aktører. Det vil være positivt at kommunen er like tydelig når det gjelder samarbeid og samspill med lokalt næringsliv og frivilligheten.

Det at slike sentrale samfunnsforhold – privat og frivillig sektor – tas med i overordnede kommunale planer er viktig fordi det sørger for at dette forplanter seg, og blir tatt hensyn til, i underliggende planer og i kommunens daglige saksbehandling.

Uforutsigbar kommunal saksbehandling er en stor utfordring. Dette er en konkurranseulempe for byen vår, som kommune selv kan og bør løse. Dagens kritiske situasjon gjør at Bergen taper i konkurransen med andre kommuner om eksisterende og nye virksomheter. I kommunens organisasjon må det skapes større forståelse for næringslivets betydning for samfunnet, og kommunale enheter som særlig jobber overfor næringslivet må bidra til gode betingelser for bedriftene i tråd med mål og planer bystyret og byrådet har vedtatt.

3. Medvirkning

I offentlig planlegging er det viktig at aktuelle parter – innbyggere, bedrifter, organisasjoner og foreninger – får reell mulighet til å bli kjent med høringsforslaget og medvirke i planarbeidet. Gjennom god medvirkning får flest mulig informasjon om planarbeidet, tid til å sette seg inn i plandokumentene og mulighet til å komme med sine innspill. Formålet er blant annet å sikre at planen er bredest mulig forankret, har størst mulig legitimitet i befolkningen, og at prosessen leder frem til et best mulig resultat.

I planprogrammet skriver byrådet selv at:

«Åpenhet og medvirkning er grunnprinsipp i all offentlig planlegging, og medvirkning er viktig for å gi innbyggere og andre samfunnsaktører anledning til å påvirke samfunnsutviklingen.

Både planprogram og planforslag for samfunnsdelen skal etter loven sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Gjennom dette får byens innbyggere, ulike aktører og

BERGEN NÆRINGSRÅD

interessenter, nabokommuner og andre offentlige instanser, mulighet til å medvirke i planarbeidet. Det legges også opp til målrettede medvirkningsaktiviteter i bydelene.»

Denne høringen finner sted mellom 14. juni og 15. august. At høringen dermed finner sted i sommerferien er til hinder for at medvirkningsprosessen blir så god som den ellers kunne vært.

Bergen Næringsråd ber kommunen om å ta hensyn til ferietid når den gjennomfører fremtidige høringer. Når det ikke kan unngås at en høringsperiode skjer samtidig med ferie, er det fornuftig å forlenge høringsperioden slik at formålet med at høringen finner sted, faktisk blir ivaretatt.

Vi ønsker lykke til med viktig planarbeid og ser frem til å komme med flere bidrag i prosessen fremover.

Med hilsen

Monica Mæland
adm.dir.